

ISTANBULSKÁ ÚMLUVA V KONFRONTACI A DIALOGU

TEXTY A KOMENTÁŘE K PROBLEMATICE TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

**PASTÝŘSKÝ LIST ČESKÝCH
A MORAVSKÝCH BISKUPŮ
K TZV. ISTANBULSKÉ
ÚMLUVĚ**

**PROHLÁŠENÍ
PŘEDSTAVITELŮ CÍRKVÍ
K ISTANBULSKÉ ÚMLUVĚ**

KOMENTÁŘE K TÉMATU

- Mons. Jan Graubner
- ThDr. Jan Balík PhD.
- Mgr. Nina Nováková
- JUDr. Aleš Nytra

ISTANBULSKÁ ÚMLUVA V KONFRONTACI A DIALOGU

**TEXTY A KOMENTÁŘE K PROBLEMATICE
TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY**

ThDr. Jan Balík, PhD., Mgr. Nina Nováková, JUDr. Aleš Nytra

Editor: ThDr. ICLic. Jiří Koníček

© Moravsko-slezská křesťanská akademie, Olomouc, červen 2018

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO K SEMINÁŘI.....	5
SPOLEČNÝ LIST BISKUPŮ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH DIECÉZÍ KE SCHVALOVÁNÍ TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY	6
DOPIS PŘEDSTAVITELŮ CÍRKVÍ POSLANCŮM PARLAMENTU ČR K TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVĚ	9
GENDEROVÁ IDEOLOGIE VERSUS KATOLICKÁ ANTROPOLOGIE V TZV. ISTANBUSLKÉ ÚMLUVĚ ThDr. Jan Balík, PhD.	13
PRÁVNÍ A JINÁ ÚSKALÍ ISTANBULSKÉ ÚMLUVY JUDr. Aleš Nytra	25
OTAZNÍKY KOLEM ISTANBULSKÉ ÚMLUVY Mgr. Nina Nováková.....	38

ÚVODNÍ SLOVO K SEMINÁŘI

Téma Istanbulské úmluvy probudilo diskuse i otazníky. Proto jsem přivítal ochotu těch, kteří se z odborného hlediska tématem zabývají, připravit malý seminář a veřejnou diskusi. Zdá se mi totiž, že v současnosti máme sklon přijímat věci bez hlubšího promyšlení, bez hledání souvislostí, příčin a důsledků. Takové lidi ovšem snadno ovládají populističtí politici nebo nepoctiví obchodníci. Pokud se umíme ptát, nezůstáváme u promyšlených a působivých hesel, nadpisů či plakátů.

K ochraně žen či dětí se musí přidat každý slušný člověk. Je však třeba se podívat, jestli za hezkým heslem není i něco jiného. Zažil jsem totiž za minulého režimu odsuzování za to, že prý nejsem ochoten podpořit chudé a prosté, když nesouhlasím s komunisty, nebo že prý nejsem pro mír, když nechci vstoupit do komunistického mírového hnutí pro kněze. Proto považuji za potřebné podívat se z více úhlů i na úmluvu s chvályhodným heslem ochrany žen, jestli za tím štítem nečíhá pro někoho nebezpečí. Připravení řečníci nám jistě dají podněty k takovému poctivému hledání.

*+ Jan Graubner,
arcibiskup olomoucký,
metropolita moravský*

SPOLEČNÝ LIST BISKUPŮ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH DIECÉZÍ KE SCHVALOVÁNÍ TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

Drazí bratři a sestry,

v Knize Genesis čteme: „*Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil*“ (Gn 1,27). Lidské pokolení, které je od počátku povoláno k existenci jako muž a žena, korunuje celé dílo stvoření. Stvořitel svěruje vládu nad zemí lidskému pokolení, všem lidem, všem mužům a všem ženám, kteří odvozují svou důstojnost a své povolání ze společného počátku (*Mulieris dignitatem* 6). Muž a žena jsou tedy odlišní, ale stejní ve své důstojnosti, a tento přirozený řád člověk zakouší od počátku věků, stejně jako touhu po vztahovosti.

Podle Božího záměru panuje mezi mužem a ženou od počátku přátelství, jsou si vzájemně oporou, nestojí proti sobě, ale spolu v nejtěsnějším společenství ve všech rozměrech své bytosti: jsou jedno tělo a jedna duše a jejich vzájemný vztah je odrazem Boží lásky k člověku. Společně Bůh muži a ženě světil úkol: „*Plodte a množte se a naplňte zemi*“ (Gn 1,28). Toto přátelství mezi lidmi bylo narušeno prvotním hříchem obou biblických prarodičů. Jedním z projevů tohoto narušení je i násilí, které je důsledkem hříchu.

Jakékoli násilí vůči člověku je z tohoto pohledu narušením všeobecně lidských i křesťanských hodnot, těch hodnot, z kterých vyrůstá nejen evropská civilizace, ale i principy lidských práv. Jednou ze zvláště zavrženíhodných forem násilí je násilí na ženách, dětech a dalších zranitelných osobách, zvláště tehdy, pokud se děje v prostředí rodiny a domácnosti. Křesťanské tradici je vlastní úcta k ženě, která vychází z její nezastupitelné role při předávání života a v nejvyšší míře se uskutečňuje v obrazu Bohorodičky, skrze kterou byl světu dán Spasitel. Díky tomu křes-

řanská evropská kultura prošla vývojem, jehož ovocem je zásada zvýšené ochrany žen v nebezpečných situacích a další formy rytířského chování vůči ženám. Můžeme to pozorovat ve společenském chování, kdy etiketa považuje ženu za společensky výše postavenou. Tyto společenské vzorce předávají rodiče ve výchově svým dětem. Rodina je tak první a základní školou sociálního chování: jako společenství lásky nalézá v sebeodevzdání zákon, který ji vede a umožňuje jí růst (*Familiaris consortio* 37). I z hlediska těchto společenských hodnot je násilí na ženě zásadně nepřijatelné.

Jakkoli je tedy třeba principiálně vítat všechny snahy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, nesmí se tak dít na úkor zastínění a zpochybnění přirozeného řádu. V posledních letech se objevují snahy spolu s řešením problému násilí na ženách nastolit i nový pohled na roli člověka, který je ale neslučitelný s přirozeným zákonem, zdravým rozumem a křesťanskou zkušeností.

Jsme přesvědčeni, že tímto směrem se nešťastně vydává i takzvaná Istanbulská úmluva, která staví muže a ženu do zásadní opozice a veškeré chování vůči ženám chce vidět jen ve světle historicky nerovného poměru sil mezi muži a ženami. Tato mezinárodní úmluva, jejíž ratifikace bude v nejbližší době projednávána v Parlamentu ČR, stejně jako v dalších evropských zemích, vytváří svým širokým pojetím genderové identity, které není zakořeněné v přirozeném řádu, prostor pro zpochybnění základních společenských daností. S tímto trendem nesouhlasíme a nepřejeme si, aby ratifikací Istanbulské úmluvy bylo ohrožujícím způsobem zasaženo do života státu a jeho institucí, zvláště škol, ale i do života rodin a jednotlivců.

Vyvstává otázka, co v této situaci můžeme a máme jako křesťané – a to napříč konfesemi – dělat.

V první řadě nezapomínat na přirozený řád stvoření, který muž a ženu nestaví proti sobě, ale vidí v nich dvě bytosti, které se vzájemně doplňují a teprve spolu vytváří Bohem zamýšlenou jednotu. Je nám také uloženo uvádět tento řád do každodenního života. Při vědomí, že Bůh může napravit i to, co se zdá být nevratně poškozeno, nezapomínejme na modlitbu za ochranu přirozeného lidství, ochranu principu lásky, soudržnosti a harmonie, včetně harmonie mezi mužem a ženou. Zároveň v modlitbě pamatujme i na ty, na jejichž odpovědnosti leží politické rozhodnutí ve věci Istanbulské úmluvy, aby rozhodovali ve shodě se svým svědomím a přirozeným zákonem.

K tomu Vám ze srdce žehnají čeští a moravští biskupové.

Praha 13. května 2018

DOPIS PŘEDSTAVITELŮ CÍRKVÍ POSLANCŮM PARLAMENTU ČR K TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVĚ

Představitelé římskokatolické i řeckokatolické církve, Jednoty bratrské, Církve adventistů sedmého dne, Evangelické církve metodistické, Slezské církve evangelické a. v. a Církve bratrské se společným dopisem obrátili na poslance Parlamentu před nadcházejícím rozhodováním o tom, zda bude tzv. Istanbulská úmluva závazná i pro ČR. Jsou přesvědčeni o tom, že Úmluva není pro členy Evropské unie potřebná, ani přínosná, neboť všechny státy EU již nyní považují v ní zdůrazněné dodržování lidských práv a svobod za základní charakteristiku svého státu. Právní řád členských zemí je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a ani ve Smlouvě o Evropské unii nechybí zmínka o tom, že EU je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu či dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Zástupci církví dále upozorňují na ideové a ideologické podhoubí předkládané Úmluvy. Text zveřejňujeme v plném znění.

Úmluva Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí (Istanbulská úmluva)

Ozýváme se jménem velké lidské rodiny, která s veškerou pokorou a vážností přijala na sebe odpovědnost chránit Evropu, v níž se, po staletích nesvárů a prohřešků proti lidskosti, a tím také proti Bohu, zrodila ušlechtilá myšlenka Evropské unie. Zdůrazňujeme, že inspirací ideje harmonické Evropy je evropský kulturní, náboženský a humanistický odkaz. Mluvíme jménem věřících žen a mužů a dětí, pro které je duchovní rozměr, z něhož evropská civilizace po staletí čerpala, stálou a živou součástí všech rovin života. Trváme na ochraně přirozeného lidství, ochraně principu lásky, soudržnosti a dynamické harmonie. Varujeme před trendy, které stavějí na sváru, rozdělování a hrozbách a které mylně za účinnou prevenci vydávají strach z trestu, apriorní podezřívavost a ničím neohrazenou kontrolu.

Istanbulská úmluva není pro země Evropské unie ani potřebná, ani přínosná.

Všechny země EU považují dodržování lidských práv a svobod za základní charakteristiku svého státu. Jejich právní řád je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím 4. XI. 1950) a ve Smlouvě o Evropské unii čteme:

„Evropská unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.“(Smlouva o Evropské unii, článek 2)

V současném trestním právu České republiky je zakotvena kriminalizace všech forem násilí, tedy brachiálního, psychického, ekonomického i sociálního, v celém rozsahu. Plný soulad požadavků Úmluvy platí i pro trestní řízení týkající se předmětu Úmluvy. Policejní i justiční orgány jsou si vážnosti a specifik této problematiky vědomy, patří mezi hlavní priority a při jejich procesních řešeních nedochází k systémovým nedostatkům.

Istanbulská úmluva v předloženém znění obsahuje řadu nepřijatelných, pro státy a kulturu Evropy autodestruktivních prvků. Proto vyzýváme, aby komory Parlamentu ČR odmítly ratifikovat dokument, dokud bude jeho součástí:

I. Degradování vztahu mezi mužem a ženou na antagonistické měření sil

Dokument vychází z přesvědčení, že muži v historii uplatňovali násilí s cílem podřídit si ženy, a proto je nutné každé násilí na ženě chápat gendrově. Chlapci a muži jsou tu a priori vnímáni jako potenciální pachatelé násilí a sankce proti nim nejsou pova-

žovány za diskriminaci. V rozporu se současnými trendy se výslovně zakazují postupy vedoucí ke smíru.

Podobně zjednodušující obraz stál u zrodu lidstvu nebezpečných ideologií a tendenčních výkladů dějin. Zejména postkomunistické země mají úkol varovat před následky aplikování teorie třídního boje do praxe (nepřítele, vykořisťovatele bylo třeba razantně převychovat, nebo zlikvidovat).

Genderová harmonie, tedy rovnost v důstojnosti a uznání v rámci biologické i sociokulturní odlišnosti, je správný cíl, cestou k němu však není represe ani nepřátelské měření sil.

II. Třídění společnosti sobě rovných lidských bytostí na umělé kategorie

Istanbulská úmluva výrazně zasahuje do Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Vedle diskriminace na základě pohlaví se zakazuje diskriminace na základě genderu, sexuální orientace a genderové identity. Když opomineme obecnou nepřehlednost ve výčtu sexuálních orientací, pojem genderová identita není definován vůbec. Příslušnost k případně diskriminované skupině se ve skutečnosti opírá o subjektivní a v čase proměnlivé sebepojetí jednotlivce.

Je nepřípustné, aby takový konstrukt legitimizoval kontrolování společnosti ve všech oblastech, a dokonce aby umožnil kohokoliv trestat za to, že v dané chvíli nerozeznal genderovou identitu druhého. Je-li deklarovaným úmyslem Istanbulské úmluvy prevence proti násilí na ženách, musí být především jasné, kdo je tím míněn.

Je zřejmé, že některé neziskové organizace systematicky vyhledávají nové položky do svých seznamů diskriminovaných menšin. Lidská práva a svobody, stejně jako zákaz diskriminace, jsou však také právem většiny.

Tato většina ví, co je biologické pohlaví, a chápe, že určité procento z nás je přitahováno stejným pohlavím. Z běžné praxe ví-

me, co psychologové vědecky zachytili, že muži a ženy se v konkrétních životních situacích projevují v rámci bohaté škály, symbolicky označované anima až animus. Tato dynamika emocí a chování se však nemůže stát principem povinné výchovy dětí a už vůbec ne předmětem kontroly a trestního práva.

III. Programová relativizace sdílených hodnot evropské kultury a jejich předávání dalším generacím

Člověk se může rozvinout v osobnost pouze v prostředí kultury, jejíž hodnoty přijímá, obohacuje a předává dál. Kultura je zárukou společenské soudržnosti. Člověku, který se v životě nemůže s důvěrou spolehnout, že druzí jednají podle společných kulturních vzorců, zůstává jen strach, nejistota a beznaděj.

Evropská kultura prošla vývojem, jehož výsledkem je také zásada zvýšené ochrany žen v nebezpečných situacích a všechny další formy rytířského chování vůči ženám. Extrakt společenských stereotypů, etiketa, považuje ženu za společensky výše postavenou bytost. Společným jmenovatelem všeho je úcta k nezastupitelnému biologickému poslání ženy předávat život.

Odsuzujeme výchovný koncept, který napadá přirozenou touhu člověka po nalezení bio-psycho-sociální jednoty. Ideologie, která popírá nezastupitelnou hodnotu této harmonické jednoty, ničí v člověku schopnost navazovat trvalé a bezvýhradné mezilidské vztahy. Bez nich se člověk stává osamělou a sobeckou bytostí, která nedokáže vytvořit zázemí pro další generaci, a představuje snadnou oběť sil totality a zvůle.

V Praze dne 7. června 2018

GENDEROVÁ IDEOLOGIE VERSUS KATOLICKÁ ANTROPOLOGIE V TZV. ISTANBUSLKÉ ÚMLUVĚ

ThDr. Jan Balík, PhD.

Filosofie, které odmítají objektivitu, mají stále nové podoby. Koncem 20. století se začaly masivně šířit finančními mocnostmi podporované genderové teorie, které chápou rod jako sociálně vytvořenou roli muže nebo ženy, která je pouze vzdáleně a slabě dána biologickým pohlavím a je v něm zakořeněna jen málo nebo vůbec. Tyto teorie, vycházející z radikálního feminismu ovlivněného marxismem a Freudem, lze bez obalu nazvat ideologií s totalitním sklonem: neopírají se o solidní vědecké výzkumy a odmítají se podrobit kritice. Papež František často připomíná, že jsme dnes ve světové válce proti rodině, kde hlavní zbraní je ideologie gender. Katolíci mají ve své nauce bohaté zdroje, kterými mohou nejen vstoupit do kritiky pomýlených antropologických směrů, ale též obnovovat člověka a povznášet jeho lidství. Katolická antropologie je obsažena především v teologii těla sv. Jana Pavla II. a v sociální nauce církve.

„Nalézáme se na frontě, kde zuří bitva o důstojnost člověka,“ řekl v roce 1976 Karol Wojtyła.¹ O sedmnáct let později jako papež Jan Pavel II. napsal, že máme právo se ptát, zda po pádu komunistických režimů nezačíná působit nová ideologie zla, ještě zá-ludnější a skrytější, podporovaná i Evropským parlamentem a finančními mocnostmi, která v boji proti člověku a rodině využívá dokonce i lidských práv.²

¹ WOJTYLA, K.: *Znamení odporu*. Řím: Křesťanská akademie 1981, s. 128.

² Srov. JAN PAVEL II.: *Paměť a identita*. Kostelní Vydří : KNA 2005, s. 17, 49. Kniha byla vydána v roce 2005, avšak papež ji diktoval již v roce 1993.

Papež František je ohledně genderové ideologie zcela přímý a o jejím nebezpečí psal ve všech svých základních dokumentech.³ Kněžím a angažovaným laikům v Gruzii řekl: „Dnes se vede světová válka proti rodině. Nebojuje se zbraněmi, ale idejemi. Existují ideologické kolonizace, které ji ničí. Velkým nepřítelem rodiny je teorie gender.“⁴ V exhortaci o lásce v rodině *Amoris laetitia* varuje před genderovými ideologiemi, které popírají biologicky danou rozdílnost mužů a žen, chtějí společnost bez sexuálních rozdílů, vylučují antropologický základ rodiny a zároveň své učení prohlašují za absolutní a nezpochybnitelné a podle něj diktují, jak mají být vychovávány děti.⁵

Posuny ve společnosti, probíhající poslední desetiletí, mají kořeny v osvícenectví, které odmítlo schopnost rozumu poznávat pravdu ve své celistvosti. Zdůraznilo pouze její empirický díl a radikálně odmítlo její metafyzickou část.⁶ Jak marxismus na východě, tak i imperiální ekonomie radikálního liberalismu západu vyrostly z jeho idejí, obě odmítají křesťanství a náboženský pohled na život.⁷ Roli náboženství měl podle jeho protagonistů převzít rozum. Ukázalo se, že jeho roli převzala ideologie. Rozum bez propojení s reálným transcendentnem vede k sebeodcizení člověka.⁸ Ukazují to nejen totality 20. století, ale i současní specialisté zabývající se bezpečnostními vědami, kteří vnímají velké tlaky mocenských elit na to, aby byla společnost proměněna v masu

³ např. FRANTIŠEK: *Laudato si'*. Praha : Paulínky 2015, čl. 155.

⁴ FRANTIŠEK: *Setkání s kněžími v Gruzii*, 1. 10. 2016.

⁵ Srov. FRANTIŠEK: *Amoris laetitia*. Praha : Paulínky 2016, čl. 56.

⁶ Srov. CARDAL, R.: *Myslet v diktatuře korektnosti. Příručka pro nepřizpůsobivé*. Praha : Academia Bohemica 2018, s. 210, 216.

⁷ Srov. MLČOCH, L.: *Ekonomie rodiny v proměnách času, institucí a hodnot*. Praha : Karolinum 2014, s. 97.

⁸ Srov. FUCHS, J.: *Člověk bez duše, život bez smyslu. Systematický kurz filosofické antropologie*. Praha : Academia Bohemica 2016, s. 11.

atomizovaných jedinců, bez národa, bez kultury, s rozmanitou sexuální identitou, což ohrožuje samotného člověka.⁹

Genderové teorie vychází z radikálního feminismu druhé poloviny 20. století, který byl ovlivněn marxismem a strukturalismem a také Freudovou teorií polymorfní perversity.

Radikální feministky jako Bella Abzug, Shulamit Firestone, Judith Butler přichází s těmito názory: fyzická a sexuální rozdílnost není důležitá; role mužů a žen lze vykonávat bez rozlišení; biologické pohlaví žádným způsobem nepodmiňuje lidské chování a psychologii; odmítají mateřství žen a považují ho za přírodní podmíněnost, kterou je třeba překonat novými technickými vymoženostmi; psychologické pohlaví je otázkou výběru a každý člověk si volí na základě kulturní podmíněnosti sexuální chování, jaké cítí; biologické pohlaví považují za něco epizodického, a tedy mohou existovat muži se ženským tělem a ženy s mužským tělem.

Simone de Beauvoirová tvrdí že: „Ženou se nerodíme, ale stáváme se jí.“¹⁰ Podle Shulamit Firestoneové „poslední revoluce“ zahrnuje osvobození žen od tyranie jejich reprodukční biologie a od podřízení ženy rodině. Proto je třeba dosáhnout rovnoprávnosti a ekonomické nezávislosti žen i dětí, včetně odstranění školy, která vylučuje děti ze společnosti dospělých. Konečným cílem revoluce pak je svoboda všech žen a všech dětí, aby si sexuálně mohly počínat, jak chtějí. Lidstvo se tak vrátí ke své přirozené polymorfní sexualitě, kdy jsou všechny formy sexuality dovoleny.¹¹

Výše zmíněným autorkám se tedy muž jeví jako nepřítel ženy, mateřství je vnímáno jako utlačování ženy a v zájmu osvobození

⁹ Srov. SAK, P.: *Úvod do teorie bezpečnosti*. Praha : Petrklíč 2018, s. 163.

¹⁰ BEAUVOIR S., DE, *Le deuxième sexe II: L'Expérience vécue*, Paris : Gallimard 1949, s. 13.

¹¹ Srov. FIRESTONE, S.: *The dialectic of sex. The case for feminist revolution*. New York : Bantam Books 1970, s. 205–242.

je třeba vést třídní boj a uskutečnit poslední revoluci, která vyžaduje destrukci rodiny, kterou chápou jako místo utlačování ženy.

Je vhodné pojednat o základních myšlenkách stěžejní autorky současné genderové teorie. Judith Butlerová¹² se inspiruje mimo jiné filosofem Foucaultem, pro kterého „společenský řád nemá žádné objektivní měřítko a každé uspořádání společnosti je od základu výsledkem diskursu, je tedy pouhým socio-konstruktem. Avšak diskurs sám je výsledkem mocenských zájmů a vlivů.“¹³ Butlerová přichází s pojmem „performativita“, kterým označuje neustálou aktivitu, která vytváří to, co zdánlivě pouze popisuje. Gender není podmíněn biologickou daností ani vrozeným pohlavím, ale je diskurzivní a kulturní kategorií. To znamená, že označení typu „děvče“ teprve popisované vyváří. Brání se však tomu, že by jedinec mohl sám volit svůj gender, protože gender tvoří vždy kultura, protože žádné esenciální svobodné já, které může volit, neexistuje.¹⁴ Její postulát lze vyjádřit takto: muži a ženy neexistují, pohlaví neexistuje, to vše je pouze důsledkem dosud zaužívané kultury a diskursu. Identita je tedy ve skutečnosti pohyblivá a existuje pouze určité chování, které se může měnit.¹⁵ Manifest genderové rovnosti vydaný v roce 2006 v Německu pak

¹² Srov. BUTLER, J.: *Trampoty s rodem* Bratislava : ASPEKT 2003; BUTLEROVÁ, J.: *Závažná těla. O materialitě a diskursivních mezích „pohlaví“*. Praha : Karolinum 2016.

¹³ FUCHS, J.: *Člověk bez duše, život bez smyslu. Systematický kurz filosofické antropologie*, s. 189.

¹⁴ Srov. BUTLEROVÁ, J.: *Závažná těla. O materialitě a diskursivních mezích „pohlaví“*, s.10.

¹⁵ Reformulace pojmu materiality těl mimo jiné zahrnuje „chápání performativity nikoliv jako aktu, nýbrž spíše jako reiterativní schopnosti diskursu vytvářet fenomény, které reguluje a omezuje; pojmání ‘pohlaví’ nikoli již jako tělesné danosti, na niž se uměle navrstvuje konstrukt v podobě genderu, nýbrž jako kulturní normy ovládající materializaci těl“. Tamtéž, s. 17.

s úplnou samozřejmostí prohlašuje, že je možné rozlišovat velký počet pohlaví a také nejrůznější druhy žádostivosti a že biologické pohlaví je produktem sociokulturních konstrukcí. Proto je cílem dosáhnout rozmanitosti pohlaví, která budou rovnocenná.¹⁶

Proč je oprávněné hovořit, že teorie gender jsou ideologií s totalitním sklonem?

Především se jedná se o teorie, které odmítají racionální kritiku. Nezakládají se na solidních vědeckých poznatcích, a proto deformují realitu a vyžadují, aby se věda upravila podle jejich předpokladů. Zároveň zabraňují vědeckému studiu opačných názorů.¹⁷ Totalitní ideologie spočívá v nároku na relativně všestranné ovládnutí soukromí občanů a na relativně celoplošném ovládnutí společnosti.¹⁸ Genderové ideje se postupně staly vůdčí linií nejrůznějších agentur OSN, jsou podporovány Spojenými státy Americkými a Evropskou unií a existuje snaha o jejich prosazení do dalších zemí pod silným ekonomickým tlakem. Existuje silný společenský tlak levicově-liberálních médií, univerzit, politiků a hlavně aktivistů (neziskové organizace) LGBTQ+. O tom často hovoří otevírací papež František.

Specialitou těchto ideologií je skutečnost, že dovedně používají nejednoznačnou terminologii nebo zaběhnutým termínům dávají nové významy, čímž klamou a matou běžného člověka.¹⁹

¹⁶ http://www.gender.de/manifest/GenderManifesto_engl.pdf

¹⁷ V tomto spočívá jeden z důvodů politické korektnosti, která zakazuje stylem sebe-cenzury o některých tématech hovořit nebo poukázat na to, že určitá problematika může mít i jiné zdůvodnění, než jaké se obecně musí tvrdit (např. vznik homosexuality, zkušenosti s možností jejího léčení).

¹⁸ Srov. FUCHS, J.: *RC Monitor*, roč. XV (2018), č. 3, s. 12–13. ISSN 1214-8458.

¹⁹ Např. slovo „stereotyp“, které přece nemusí vždy automaticky vyjadřovat něco negativního. Jiné slovo je „nediskriminace“, které nikdo

Klasickým produktem této ideologie je například nová Koncepce rodinné politiky vlády ČR, která vychází z velice rozmělněné definice rodiny, kterou tvoří: „jednotlivci a páry s dětmi, či bez nich, manželské, registrované, nesezdané, pěstounské i tzv. seskládané, často vícegenerační, a vždy nehladě na jejich pohlaví.“²⁰

Podobným dokumentem, který skrytě prosazuje výše zmiňované názory, je Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulská dohoda. Ač na první pohled vypadá záměr velice chvályhodně, podrobnější studium propojené se souvislostmi prozrazuje, že se tímto textem, mnohdy zřejmě záměrně nejednoznačným, snaží určitá ideová skupina aktivistů genderové ideologie ovlivňovat zcela neadekvátně a nedemokraticky společnost.

Aspoň tři příklady na ukázkou, proč je nutné chápat Úmluvu jako nebezpečí pro naši společnost.

Pokud Úmluva používá termín pohlaví, běžný čtenář chápe, že existují dvě: mužské a ženské. Avšak co když autoři míní, že pohlaví je daleko více a že je možné je i během života různě střídat? Co když někteří z textu dokumentu vyvodí, že v zájmu genderového nenásilí je nepřípustné vychovávat biologického chlapce jako chlapce a biologickou dívku jako děvče? Nezpůsobí dokument další vážné rozleptávání rodiny jako trvalého soužití jednoho muže a jedné ženy, které je otevřeno k přijetí dětí?

běžně nechápe jako možnost volně propagovat třeba i pedofilii. Příklady slov s novou definicí: rodina, pohlaví.

²⁰ https://www.mpsv.cz/files/clanky/31898/Koncepce_rodinne_politiky.pdf .Tato definice rodiny byla na politický nátlak pak ve výsledném textu koncepce vypuštěna, i když se s ní v textu počítá, protože se hovoří o podpoře všech typů rodin.

Nelze souhlasit s tím, jak požaduje úmluva v čl. 14, aby na všech úrovních vzdělávání byli žáci (tedy též děti již ve školce a na prvním stupni, třebaže uzpůsobeně rozvíjejícím se schopnostem) vzdělávání v nestereotypních genderových rolích, aby jim bylo ukazováno, že může existovat žena v mužském těle, muž v ženském těle a mnoho podobného. Je to přece v rozporu s vědeckými poznatky vývojové psychologie. Proč mají být děti mateny, když jsou v etapě, kdy teprve objevují a upevňují svou identitu muže či ženy?²¹

Když Úmluvu podrobíme kritickému zkoumání, jeví se jako dokument, který dovedně maskuje cíl, kterého chtějí její tvůrci dosáhnout a vynutit jej i pomocí mezinárodního monitorovacího orgánu GREVIO.

Pokud se čtenář domnívá, že jde o přehánění, odkazují ho na publikaci *Sexualita a sexuální identita* od Martina Fafejty²² z Univerzity Palackého v Olomouci, ve které se prezentuje zmíněná ideologie zcela otevřeně. Stačí si povšimnout jen podtitulu: Sociální povaha přirozenosti.

²¹ Na rizika rozvolněné sexuální výchovy, předčasné sexuální aktivity a absence kvalitní rodinné mužské a ženské výchovy upozorňují odborníci na rizikové chování dospívajících. Srov. KABÍČEK, P. – CSÉMY, L. – HAMANOVÁ, J. a kol.: *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví*. Praha : TRITON 2014. Zdůraznění role muže a ženy ve výchově identity rozvádějí manželští terapeuti. Srov. TRAPKOVÁ, L. – CHVÁLA, V.: *Rodinná terapie psychosomatických poruch. Rodina jako sociální děloha*. Portál : Praha 2009; LOUCKÁ, P. – TRAPKOVÁ, L. – CHVÁLA, V.: *Žena a muž v rodině*. Praha : Vyšehrad 2014.

²² FAFEJTA, M.: *Sexualita a sexuální identita*. Praha: Portál 2016.

Jakou odpověď dát jako katoličtí křesťané?

Církev Kristova nejedná jen v zájmu víry, ale zároveň i v zájmu lidstva jako takového. Stojí na straně člověka a jeho důstojnosti. Reprezentuje paměť lidského bytí.²³

Čím se vyznačuje katolická antropologie?

- Vychází jednak z toho nejlepšího, co dala lidstvu filosofie bytí, a zároveň z víry, která se neustále opírá o biblické poselství. Jedná se o vyzrálý a vyvážený plod církve.

- Vnímá člověka celistvě. Protože se zajímá o jeho podstatu, transcendentální povahu lidské existence, dějinnou seberealizaci včetně hříchu a následného vykoupení, společenskou a přírodní situovanost člověka, včetně jeho povolání k věčnosti.²⁴

- Bytostně je spjata s tajemstvím člověka, které se plně vyjasňuje ve světle Ježíše Krista.²⁵

Na první pohled je zřejmé, že se liší od dnes běžně pojímané antropologie, která se soustřeďuje na fenomény lidského života a zároveň se ostýchá vidět komplexnost lidského bytí. Takový přístup ale nikdy nemůže uspokojit člověka, protože „cestou pouhé reflexe a analýzy fenoménů nelze dosáhnout definitivního vyjasnění původu a určení člověka. Co je člověk, se vyjasní jedině tehdy, vezme-li se v úvahu jeho vztah k transcendentnímu původu a k cíli překračujícímu svět.“²⁶ Základy učení církve o člověku obsahuje Katechismus.²⁷ Daleko podrobněji pak sociální nauka církve, především její kompendium²⁸ a následné encykliky z této

²³ Srov. BENEDIKT XVI.: *Promluva k římské kurii, 21. prosince 2012.*

²⁴ Srov. MÜLLER, G., L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci.*

Kostelní Vydří : KAN 2010, s. 104.

²⁵ Srov. II. Vatikánský koncil: *Gaudium et spes*, 22.

²⁶ MÜLLER, G., L.: *Dogmatika pro studium i pastoraci*, s. 106.

²⁷ *Katechismus katolické církve*: především čl. 355 – 421 a 988 – 1060.

²⁸ *Kompendium sociální nauky církve*: především 3. kapitola - Lidská osoba a její práva a 5. kapitola - Rodina jako živoucí buňka společnosti.

oblasti.²⁹ Nelze opomenout mimořádný antropologický přínos v teologii těla sv. Jana Pavla II.³⁰

Sociální nauka církve představuje celistvý pohled na člověka a na společnost, ve které žije. Lze v ní popravdě spatřovat v současnosti jediný pohled, který se těší skutečné syntéze mezi oborového studia: nejrozličnějších empirických disciplín, filosofie (především ontologie a metafyziky, filosofie bytí) a pohledu křesťanské víry.

Avšak je třeba hovořit i o učení sv. Jana Pavla II. v souboru katechezí nazvaných *Teologie těla* a pak zejména ve *Familiaris consortio* a *Mulieris dignitatem*. Patří k nesporným darům, které nám tento papež zanechal, že to, co bylo o člověku po staletí poznáno a formulováno, bylo znovu promyšleno a aktualizováno.³¹ Leccos z významnosti teologie těla napovídá fakt, že papež František v *Amoris laetitia* z tohoto díla hojně cituje, a to zvláště tehdy, když hovoří o základech svátosti manželství.

Není pochyb, že dnes již velký počet lidí vydává svědectví, jak jim studium *Teologie těla* oživilo víru, odkrylo tajemství lidství a prozářilo svátost manželství. Lze konstatovat, že klíčovým bodem současné evangelizace i obrany lidství je spojeno s touto teologickou vizí svatého papeže Jana Pavla II.

²⁹ Jedná se o tzv. sociální encykliky: Benedikt XVI.: *Caritas in veritate*, František: *Laudato si'*.

³⁰ JAN PAVEL II.: *Teologie těla*. Praha : Paulínky 2015.

³¹ Srov. EIJK, W. J.: *Křesťanská antropologie a genderová teorie*. In: ACTA České biskupské konference, ročník 2015, číslo 10. Praha : ČBK 2015, s. 70-93. Dostupné též na: <https://www.cirkev.cz/cs/acta-ceske-biskupske-konference>.

Proč je Teologie těla zdařilou formulací katolické antropologie?

- Jedná se o harmonické propojení filosofie bytí a filosofie moderní, tedy o propojení aristotelsko-tomistické filosofie, která je nejdokonalejší filosofickou interpretací skutečnosti, a filosofie novověku, především fenomenologie, která se soustředila na rozpracování subjektivní povahy lidské zkušenosti.³²
- Teologicky se nesoustřeďuje na morálku, ale v základu stojí spiritualita postavená na pravdě o člověku, která se neptá, co je ještě dovoleno, ale co prospívá, proč to prospívá a k čemu je tedy dobře v životě směřovat.
- Významným teologickým přínosem je i její podstatně trojiční rozměr, který je promítán do lidského života, především do vztahu muže a ženy.
- Jedná se o pozitivní alternativu k dvěma falešným a destruktivním filosofiím těla: materialismu a sexuální revoluci a zároveň o ukončení manichejských tendencí, tedy o odmítání tělesnosti a jakousi bezradnost s lidským tělem v praxi církve.³³
- Významně přispěla k pochopení lidské osoby jako muže a ženy, při stejné důstojnosti, avšak zároveň v rozdílnosti, která umožňuje komplementaritu pohlaví. Nepominutelný je i pohled na velikost ženy a jejího génia, který přináší.
- Přináší nové uvědomění si důstojnosti ženy a jejího poslání ve světě.

³² Tím, že se ve svém filosofickém uvažování otevřel fenomenologii a mystice, tedy různým dimenzím skutečnosti, a nikdy přitom neustoupil z pozic filosofie bytí, se stal mimořádným teologem, který stojí na pevné půdě a zároveň je nebývale blízko současnému člověku. Srov. RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: *Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce*,

Praha : Paulínky 2008, s. 16.

³³ Srov. KREEFT, P.: *Ako vyhrať kulturnu vojnu*. Bratislava : Redemptoristi 2008, s. 67-68, 81.

- A nesmíme opomenout, že Jan Pavel svůj přínos nezanechal jen formou filosofie a teologie, ale též ve své umělecké tvorbě.³⁴

Jedním z důvodů, proč se setkáváme s jistou ochablostí křesťanů žijících v západním světě, což se nejviditelněji projevuje v politické sféře, je jistě neznalost pokladu učení církve o člověku a následné kompromisy s duchem světa. Tedy malá víra. Bez jasného poznání katolické nauky a filosofie bytí je všudypřítomný diktát relativismu velice nakažlivý a ve svém důsledku uzavírá rozum v neznalosti. Pravdu o člověku jako muži a ženě je třeba obhajovat, a to i politickou cestou. Ale především je třeba objevovat hloubku katolického učení, jeho následné vstřebávání a pak odvážné hlásání.

Jsou pro to nejméně dva důvody, oba dva pro dobro člověka a lidstva: evangelizace a obrana pravdy.

Odkrývat lidem krásu Boha stvořitele, Boží lásku, hovořit o evangeliu lásky a rodiny, to vše sice bude budit v některých odpor³⁵, ale zároveň mnohé přitáhne. Důvodem je skutečnost, že člověk vnitřně vnímá, co je zákon bytí, jaká je přirozenost člověka. Hlásání evangelia lásky, evangelia rodiny v mnoha lidech rezonuje, protože s tím vnitřně souzní. Jako katolíci máme druhým co nabídnout. Jsme schopni motivovat lidi v tom, co je pro ně nejzákladnější. A studium zmíněných pokladů církve nám dá dostatečné katolické sebevědomí.

Zvěstovat plnost evangelia a bránit člověka před jeho degradací je velkým úkolem církve, který ve svém důsledku znamená přivádět člověka ke skutečnému štěstí. Svatá filosofka Edith Stein napsala v roce 1933 v předvečer uchopení moci nacistickou ideologií, která útočila na člověka a rodinu: „Proti této silné dobové tendenci dnes neexistuje žádná jiná bašta než katolická víra a metafyzika, jakož i odpovídající praxe řídící se vírou. Stavíme

³⁴ Srov. WOJTYLA, K.: *Před zlatnickým krámkem; Vyzařování otcovství, Římský triptych*.

³⁵ Srov. FRANTIŠEK: *Amoris Laetitia*, 200. „Nesmíme zapomínat, že cíkev, která káže o rodině, je znamením odporu.“

se do velkého boje ducha proti materialismu a biologismu, do boje za Kristovo království proti všem nekřesťanským a protikřesťanským hnutím a proudům. Neexistuje žádná jiná teoretická základna, díky níž zůstane manželský svazek zachován, než katolická věrouka.“³⁶

Současník, filosof, otec početné rodiny Fabrice Hadjadj konstatuje: „Církev má především zjevovat Boha, ale stále více jí náleží prostý úkol opatrovat lidství. Přináší hlavně nadpřirozenost, ale je stále více volána hájit přirozenost. Zpřítomňuje věčnost, ale stále více je zárukou dějin. Je chrámem Ducha, ale stále více se ukazuje být strážkyní těla, pohlaví i samotné materie.“³⁷ „Jsme v situaci, kdy církev a křesťané brání tělesnost a sex. Naprosto jsme se zbavili puritánství a uvědomili jsme si, že sexualita, jak je nám dána, pochází od Boha a má spirituální hodnotu. A to je mimořádný krok vpřed, připravený Janem Pavlem II. Obrana těla a tělesnosti je totiž zvláštnost, která je typickou vlastností křesťanství.“³⁸

ThDr. Jan Balík, PhD. *Jako teolog se věnuje pastorači mládeže a rodin. Patří mezi popularizátory teologie těla sv. Jana Pavla II. Je autorem řady publikací.*

³⁶ STEIN, E.: *Žena*. Praha: Nadační fond Edith Steinové 2016, s. 157-158, 193.

³⁷ HADJADJ, F.: *La conversion missionnaire: sortir de soi-même pour se laisser provoquer par les signes des temps*, 20. 11. 2014, http://www.laici.va/content/dam/laici/documenti/3congresso/Hadjadj_corretto.pdf, český překlad In: *Budoucnost církve*, roč. XXII. (2015), č. 1, s. 13-17, <https://www.cirkev.cz/cs/dokumenty-mladez-budoucnost-cirkev>.

³⁸ HADJADJ, F.: *Si va verso il transumano. La difesa della carne è propria del cristianesimo*, 11. 4. 2013, http://www.tempi.it/hadjadj-si-va-verso-il-transumano-la-difesa-della-carne-e-propria-del-cristianesimo#.Va0oA_moM8I.

PRÁVNÍ A JINÁ ÚSKALÍ ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

JUDr. Aleš Nytra

1 Nadbytečnost

IÚ je dokumentem, který má být zaměřen na ochranu žen před násilím a domácím násilím. Lze konstatovat, že problematika ochrany žen před násilím a domácím násilím je po právní stránce v ČR upravena dostatečně. Pokud naše právní úprava přece jen obsahuje nějaká hluchá místa, lze provést dílčí novelizace právních předpisů a není nutné přijímat IÚ i s jejími negativy.

Je třeba si uvědomit, že z mezinárodní smlouvy nelze vybírat jen některá ustanovení, ale tuto je nutno přijmout en bloc, tedy celou, včetně jejich nedostatků.

K otázce plošného zavedení genderové ideologie neproběhla v České republice celonárodní debata (jak odborná, tak občanská), a bylo by legitimní, aby tato přijetí tak zásadní normy předcházela.

2 Nevýváženost, pozitivní diskriminace

IÚ v naprosté většině pasáží pojednává pouze o násilí páchaném na ženách, ale již nikoli obráceně (na mužích) - viz samotný název. Argumentace, že IÚ je proti jakémukoli páchanému genderově podmíněnému násilí, tj. i ženami na mužích, není pravdivá. Jednak IÚ definuje pouze pojem genderově podmíněné násilí vůči ženám (nikoli již vůči mužům), jednak tento výklad podporuje samotný orgán GREVIO (viz kapitola 9). IÚ ve své normativní části (tj. mimo preambuli) považuje za oběť násilí toliko ženy a potírá genderově podmíněné násilí na ženách, čímž de facto označuje (nálepkuje) za násilníka výhradně muže. Tímto se stává IÚ diskriminační a tato nerovnováha může nepříznivě ovlivňovat trestní řízení, obzvláště v případech křivého obvinění muže ze strany ženy. Výkon spravedlnosti by měl být neutrální, bez ohledu na to, kdo je pachatelem a kdo obětí (např. týrání chlapce matkou, týrání ženy ženou apod.). IÚ vnímá násilí páchané mužem proti že-

ně automaticky jako genderově podmíněné (čl. 2 odst. 2 IÚ), ačkoli tomu tak ve skutečnosti nemusí být.

Jakkoli je IÚ postavena primárně na ochraně žen před násilím, okrajově, avšak poměrně významně, zasahuje i mimo tento rámec.

IÚ zavádí pozitivní diskriminaci, kdy na mnoha polích ženu zvyšuje. IÚ může působit jako odrazový můstek pro kvóty v politice (viz např. čl. 12. odst. 6 IÚ).

IÚ tak nezavádí zrovnoprávnění, ale ve skutečnosti staví ženu nad muže. To již může kolidovat s čl. 1, odst. 1 věta první Listiny Základních práv a svobod (dále jen „Listina“), který hovoří, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech.

Související ustanovení IÚ:

- Název: Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání *násilí vůči ženám* a domácího násilí.
- Preamble IÚ
- Prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám je projevem historicky nerovného poměru síly mezi muži a ženami, jenž vedl k nadřazenosti mužů a diskriminaci žen a bránil ženám v plném rozvoji
- Prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům;
- Čl. 2, odst. 2 IÚ: Strany jsou vybízeny k uplatňování této úmluvy na veškeré oběti domácího násilí. Strany by měly při uplatňování ustanovení této úmluvy věnovat zvláštní pozornost *ženám, jakožto obětem genderového násilí*.
- Čl. 4, odst. 4 IÚ: *Speciální opatření*, jichž by bylo zapotřebí pro prevenci a ochranu žen před genderově podmíněným násilím, *nebudou v intencích této úmluvy považována za diskriminaci*.
- Čl. 6, IÚ - Politika citlivá ke genderovým problémům: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou *zohledňovat genderové hledisko* a že budou

prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži.

- Čl. 12, odst. 6 IÚ: Strany učiní vše nezbytné pro podporu programů a aktivit podporujících *dělbu pravomocí se ženami*.

- Čl. 18, odst. 3 IÚ: Strany zajistí, že opatření učiněná v souladu s touto kapitolou budou vycházet z *genderového chápání násilí vůči ženám* a domácího násilí a zaměří se na lidská práva a bezpečnost obětí.

3 Zpochybnění rodiny (žena + muž + děti)

IÚ deklaruje, že jejím cílem je prevence a potírání násilí na ženách. Avšak po smluvních státech požaduje, aby při realizaci těchto cílů mimo jiné *realizovaly genderovou ideologii*, čímž zasahuje do dalších oblastí života. IÚ na naprosté většině míst již nehovoří o pohlaví (což je kategorie biologická, objektivní), ale o genderu (což je kategorie sociální, subjektivní). Podle čl. 3 písm. c) IÚ se pro účely IÚ *pod pojmem „gender“ rozumí společensky ustavená role, chování, aktivity a atributy, jež daná společnost považuje za náležité pro ženy a muže*.

Genderová ideologie se snaží vymazat rozdíly mezi muži a ženami (což vychází z teze, že dokud budou panovat rozdíly mezi muži a ženami, bude existovat potenciál pro vznik násilí a pakliže se tyto rozdíly podaří odstranit, násilí na ženách ubude).

IÚ ve svém čl. 12 uvádí, že strany podniknou nezbytná opatření pro *podporu sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů s cílem vymýtit předsudky, zvyky, tradice a další praktiky, jež jsou založeny na předpokladu podřízenosti ženy anebo na stereotypním pojmání rolí žen a mužů*.

Genderová ideologie však opomíjí, že spousta rozdílů mezi muži a ženami není dána kulturně, ale biologicky a že zejména úloha žen jakožto matek je jedinečná a nenahraditelná. Také, jak známo, pouze muž a žena mohou zplodit děti a pro zdravou výchovu dětí jsou zapotřebí oba vzory - mužský i ženský. IÚ ovšem biologické rozdíly mezi muži a ženami upozaduje a vyzdvihuje role kul-

turní, čímž ale relativizuje pojmání člověka coby muže a ženy. IÚ, která vyhláší boj stereotypnímu pojmání genderových rolí tak de facto útočí na postavení ženy coby matky, tím útočí na základy rodiny. Je nepochybné, že je žena přírodou lépe vybavena k péči o dítě (muž nemůže dítě kojít, dítě je v kojeneckém a batolecím věku fixováno na matku apod.).

Preambule IÚ dále říká, že násilí vůči ženám jakožto *násilí genderově podmíněné má strukturální povahu* a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům.

Je otázkou, co pod tímto lze chápat, nicméně nabízí se také výklad, že násilí na ženě je páchané také formou rodiny – dle některých feministických teorií je ženu třeba osvobodit od útlaču, který pro ní skýtá mužem ovládaná rodina, která je pouhým společenským konstruktem.

V každé společnosti se nachází většinové, stereotypní nebo tradiční postoje a není úkolem státní moci, aby je automaticky potírala jako závadné. Naopak, státní moc má chránit svobodu jednotlivců, třeba i takových, kteří se rozhodnou podle stereotypu žít (např. rodina si sama zvolí model svého soužití).

4 Genderová identita

IÚ do českého právního řádu zavádí pojem genderová identita. Podle čl. 4 odst. 3 IÚ pro její účely *zakazuje diskriminaci nejen na základě pohlaví, ale i genderové identity*.

Genderová identita je vlastní identifikace člověka k maskulinitě, feminitě, různé kombinaci obou nebo k žádnému z uvedených genderů. Člověk si tedy bez ohledu na své pohlaví může zvolit svou identitu sám (např. muž se cítí být mužem, ale také ženou, ženom mužem, bezpohlavním apod). Genderovou identitu lze změnit i několikrát za život. Někteří příznivci možnosti volby pohlaví dokonce tvrdí, že by se děti měly oslovovat neutrálně (tj. vyhnout se pojmům chlapec a dívka a tento nahradit pojmem dítě),

aby jim předem nebyl nevnučován jejich gender, který si v budoucnu vyberou samy.

IÚ tímto nabourává dosavadní pojetí člověka jako dvoupohlavní bytosti. IÚ sice nezavádí, ale svým pohledem na člověka do budoucna otevírá možnost volby pohlaví adopcí dětí homosexuály, což tradičně pojímanou rodinu ještě více oslabí. IÚ vyhláší boj stereotypním genderovým rolím a nelze vyloučit, že bude vykládána také tak, že rodina tvořená matkou, otcem a dítětem je rovněž pouhým stereotypem a roli otce a matky lze přiřknout také např. dvěma mužům či dvěma ženám apod.

IÚ, která si klade za cíl chránit ženy před domácím násilím, se sama může ocitnout ve slepé uličce a dostat výkladově absurdní rozměr v případě, kdy se nějaký muž bude cítit být ženou a stane se obětí domácího násilí ze strany jiného muže. Jak bude postupováno v takovém případě? Nejedná se o žádnou fikci, když je známo, že i v homosexuálních párech jedni zaujímají roli muže a druzí roli ženy.

Související ustanovení IÚ:

Čl. 4 odst. 3 IÚ: Ustanovení této úmluvy, obzvláště pak opatření zaměřená na ochranu práv obětí, budou implementována *bez diskriminace na jakémkoli základě*, například pohlaví, *genderu*, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženského vyznání, politického či jiného přesvědčení, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, *genderové identity*, věku, zdravotního stavu, invalidity, rodinného stavu, statutu migranta nebo uprchlíka či jakéhokoli jiného postavení.

5 Zpochybnění tradic a kultury společnosti

Čl. 12 IÚ lze považovat skutečně za velmi problematické ustanovení i v dalších směrech. Jak již bylo zmíněno, požaduje vymýtit předsudky, zvyky, *tradice a další praktiky*, jež jsou založeny na stereotypním pojmání rolí žen a mužů.

Národní kultury se vyvíjí stovky až tisíce let a jsou součástí svébytnosti národa. Pomáhají občanovi identifikovat se se státem či regionem. Kultura a tradice mimo jiné občany spojují. V okamžiku, kdy státy začnou vlastní kulturu vymazávat, ohrožují tím samy sebe.

Jak již bylo uvedeno výše, pod záminkou ochrany ženy před násilím je zpochybňována úloha ženy coby matky a také role rodiny. IÚ ale také útočí na folklórní tradice, které jsou pro mnohé regiony (např. pro jižní Moravu) velmi osobité a důležité. Přitom ve folklórních tradicích se setkáme téměř všude s pojmáním ryze mužských a ryze ženských rolí. Od svatebních obřadů (čepení), přes lidové písně až po např. velikonoční pomlázku.

Právě velikonoční pomlázka by ve světle IÚ již neměla být dále praktikována a stát by měl v souladu s ust. čl. 12 IÚ zajistit její „vymýcení“. Jako další příklady lze uvést lidové písně *Ěště som sa neoženil* (kde muž týraný ženou se rozhodl bít ženu), *Beskyde, Beskyde* (kde bača říká, že si najde ženu, která mu bude prát košile namísto matky), *Cib, cib, cibulenska* (kde dívka říká, že jí vychovávala matka a že ona se také stane matkou a bude vychovávat děti). Rovněž by neměla být zpívána píseň Jarka Nohavici *V jednom dumku na Zarubku* (ostravský tradicionál) apod.

Související ustanovení IÚ:

- Preambule: prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto *násilí genderově podmíněné má strukturální povahu* a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům;
- Čl. 12 odst. 1 - Strany podniknou nezbytná opatření pro *podporu sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů s cílem vymýtit předsudky, zvyky, tradice a další praktiky, jež jsou založeny na předpokladu podřízenosti ženy anebo na stereotypním pojetí rolí žen a mužů*.

6 Nová státní ideologie?

IÚ je spojena s jednou konkrétní ideologií, která ovšem není všeobecně sdílená. Jaký je důvod toho, aby tato ideologie byla vymáhána státní mocí? Genderová ideologie (vycházející z genderového feminismu) není neutrální a ani vědecky podložená. Stát bude po přijetí IÚ povinen tuto genderovou ideologii nejen prosazovat v praxi, ale též zajišťovat, aby byla vyučována ve školách, školkách (včetně těch církevních), ve státních institucích apod., ale aby byla aplikována i v soukromém sektoru! (sportovní, volnočasová a kulturní zařízení, média). To již zasahuje do čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání), dále do čl. 15 a 16 Listiny zaručující svobodu vyznání a náboženství, jakož i do čl. 32 Listiny (ochrana rodiny a právo na výchovu dětí). Může nastat praktický problém, když rodiče nebudou souhlasit s výukou genderové ideologie (či jejím zařazením do školních osnov), případně když církevní školy proti svému přesvědčení budou nuceny, aby vyučovaly v souladu s genderovou ideologií.

Jak budou řešeny situace, kdy rodiče budou děti vychovávat v rozporu s ideologií genderového feminismu? Je nutno si také položit otázku, proč má státní moc bojovat proti tradičním stereotypům? Jaká újma společnosti vznikne, pokud některé stereotypy přijme? Pokud máme svobodu, měli bychom mít také právo zvolit si, zda některý stereotyp přijmeme či odmítneme (např. zda dceru budeme oblékat růžově a syna modře, nebo zda muž bude živit rodinu a žena pečovat o domácnost).

Výuka genderové ideologie je ukryta také v povinnostech zapojit se do prevence proti násilí, přičemž nelze odhlédnout od skutečnosti, že této povinnosti mají být podrobováni především muži a chlapci. Zde IÚ představuje jakýsi rozpor.

IÚ obsahuje řadu feministických formulací, zejména zabarvenost některých pasáží preambule je veskrze feministická (viz níže uvedené příklady souvisejících ustanovení). IÚ dále ukládá *povinnost*

financovat neziskové organizace, které mají k naplňování cílů IÚ přispívat.

IÚ nutí smluvní státy při její implementaci a vyhodnocování jejího dopadu zohledňovat genderové hledisko a toto používá prakticky při celé její aplikaci (pozn. srov. citát poručíka Hamáčka z Černých baronů: Halík, politicky, myslete politicky, Halík).

Související ustanovení IÚ:

- Preambule: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto násilí *genderově podmíněné má strukturální povahu* a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež *ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům*;

- Čl. 1, odst. 1 bod b) IÚ: přispět k eliminaci veškerých forem diskriminace žen a *podpořit skutečné zrovnoprávnění žen s muži také posílením pravomocí žen* (pozn. rovnoprávnost u nás je ústavně zakotvena).

- Čl. 6 IÚ - Politika citlivá ke genderovým problémům: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou *zohledňovat genderové hledisko* a že budou prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži.

- Čl. 8 IÚ – Finanční zdroje: Strany vydělí *přiměřené finanční a lidské zdroje pro náležité uplatňování integrované politiky*, opatření a programů zaměřených na prevenci a potírání veškerých aktů násilí spadajících do působnosti této úmluvy, a to i těch, jež zajišťují *nevládní organizace a občanská společnost*.

- Čl. 9 IÚ - Nevládní organizace a občanská společnost: Strany zajistí na všech úrovních *uznání, povzbuzení a podporu práci relevantních nevládních organizací* a občanské společnosti, aktivně se podílejících na potírání násilí vůči ženám a naváže s těmito organizacemi efektivní spolupráci.

- Čl. 12, odst. 4 IÚ: Strany učiní vše nezbytné pro to, aby se každý občan, *obzvláště pak muži a chlapci*, aktivně zapojili do prevence všech forem násilí, jež spadají do působnosti této úmluvy.

- Preamble: prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám je projevem historicky nerovného poměru síly mezi muži a ženami, jenž vedl k nadřazenosti mužů a diskriminaci žen a bránil ženám v plném rozvoji.

- Čl. 14 IÚ:

- odst. 1: Tam, kde to bude vhodné, podniknou strany kroky k tomu, aby *ve formálních osnovách na všech úrovních vzdělávání* existoval materiál k tématům, jako je rovnoprávnost žen a mužů, *nestereotypní genderové role*, vzájemný respekt, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, *genderově podmíněné násilí vůči ženám* a právo na osobní integritu, to vše uzpůsobeno rozvíjejícím se schopnostem žáků.

- odst. 2: Strany učiní vše nezbytné pro podporu zásad stanovených v odstavci 1 *v neformálních vzdělávacích zařízeních a také v zařízeních sportovních, kulturních a volnočasových a v médiích.*

7 Široké pojetí pojmu násilí

Čl. 3 písm. a) IÚ za násilí na ženách považuje veškeré činy *genderového násilí*, jež vyústí a nebo mohou vyústit ... v psychickou či ekonomickou újmu. Pod tento pojem se může skrýt prakticky cokoli. Psychická či ekonomická újma může být hodnocena velmi subjektivně. IÚ pracuje také s pojmem ekonomické násilí, který rovněž může být vykládán velmi široce. V praxi se lze setkat např. s rodinnými modely, kdy muž více vydělává a současně spravuje finance. Rodina šetří na dům a muž hlídá (doslova škrtá) výdaje. Pakliže žena muže nařkne (např. před orgány činnými v trestním řízení), že jí neumožnil utrácet, může být jednání muže považováno za ekonomické násilí. Tento model je ve společnosti poměrně častý a může vést ke kriminalizaci mnoha mužů.

Obvinění mužů z násilí přitom bývá častým doprovodem rozvodových řízení či sporů o výchovu a výživu dětí. IÚ tak může sloužit jako zbraň v rukou žen namířená proti mužům s cílem dosáhnout snazšího úspěchu ve sporu.

IÚ definuje násilí vůči ženám, avšak již nerekipročně nedefinuje násilí žen páchané na mužích. Ve světle IÚ tak jakékoli násilí páchané mužem proti ženě je považováno za násilí genderově podmíněné, postačí, pokud se bude jednat o násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy.

Např. vezměme si hypotetický případ. Žena v afektu napadne muže, který opětuje útok a ženu uhodí, případně ji zraní v sebeobraně. Jaké bude mít dotyčný muž vyhlídky na spravedlivé rozhodnutí v rámci trestního řízení? Stereotypizací násilí mezi mužem a ženou jako násilí, které (takřka vždy) páchá muž, může vést k tomu, že znemožní ochranu týraných mužů, neboť na ty bude ve světle IÚ vždy pohlíženo jako na silnější stranu, resp. stranu, která násilí páchá a ochranu nezasluhuje.

Související ustanovení IÚ:

Čl. 3, bod d) IÚ: „genderově podmíněné násilí vůči ženám” znamená násilí, jež je zaměřeno na ženu proto, že je žena, anebo *násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy*.

8 Prozařování do celého právního řádu ČR

Dle čl. 10 Ústavy ČR vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

IÚ tedy bude mít přednost před vnitrostátním právem, pokud některé záležitosti budou upraveny odlišně. Co je ovšem podstatné, veškeré právní předpisy mohou být posléze vykládány v souladu s ní a ve spojení s ní dostat jiné zabarvení. Tedy IÚ začne prozařovat do práva občanského, rodinného, do oblasti sociální. Dalo by se říci, že IÚ může nastolit genderový pohled do celého právního řádu a její aplikace se může dotýkat prakticky čehokoli, na co si občan, domáhající se jejího použití, vzpomene. Jakkoli dle čl. 2 se IÚ má vztahovat na otázku násilí na ženách, bude možné z ní argumentačně (per analogiam) vycházet i v jiných právních odvětvích a v právních případech.

Při jejím extenzivním výkladu může tak otevřít adopci dětí homosexuály, právo na změnu pohlaví, právo žen na pozitivní diskriminaci v pracovním právu či při obsazování státních institucí. Nepřímo může sloužit jako můstek k různým kvótám prosazujícím paritní zastoupení žen ve veřejných, ale i soukromých institucích (dozorčí rady, školské rady či akademické senáty).

Související ustanovení IÚ:

- Čl. 1 odst. 1 písm. b) IÚ: Cílem této úmluvy je přispět k eliminaci veškerých forem diskriminace žen a podpořit skutečné zrovnoprávnění žen s muži také *posílením pravomocí žen*;

- Čl. 6 IÚ - *Politika citlivá ku genderovým problémům*: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou *zohledňovat genderové hledisko a že budou prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži*.

9 Dohled nad implementací v ČR

Právo ovládá ten, kdo ovládá jeho výklad. Nad implementací IÚ v signatářských zemích bude dohlížet (resp. již dohlíží) expertní skupina pro potírání násilí vůči ženám a domácího násilí **GREVIO**.

Z mezinárodněprávní praxe je přitom zřejmé, že dohled podobných mezinárodních institucí nad tím, jak státy (zejména státy demokratické) plní své smluvní závazky, je významný. Jakkoli nemusí být dohled právně vymahatelný, mezinárodní instituce vytváří obraz o státu v zahraničí, což je silným nátlakovým prostředkem.

Je nutno si uvědomit, že GREVIO je nevolený orgán, a tedy nikomu neodpovídá, přesto však bude mít silný vliv na národní legislativu! Podle čl. 68 odst. 5 IÚ však GREVIO může informace o implementaci této úmluvy získávat i od *nevládních organizací a občanské společnosti*. GREVIO tedy může činit své závěry a nutit signatářské země k úpravě legislativy na základě stanovisek nevolených představitelů neziskových organizací, které mohou zastávat také různá radikální stanoviska (např. v otázce genderové

problematiky), na základě těchto zpráv zpracovávat mezinárodně publikovatelné zprávy a svou činností ve spojení s ostatními signatářskými zeměmi nutit Českou republiku ke změně legislativy. Česká republika si v této souvislosti může připomenout misi lorda Runcimena v roce 1938, na základě jehož poznatků, získaných převážně čs. občanů německé národnosti, byl Velkou Británií činiteln tlak na Československo k odstoupení Sudet.

Z dosavadní praxe je zřejmé, že dohled GREVIO není neutrální. Dánsko, které prosazuje v otázce ochrany před domácím násilím neutrální postoj, podle kterého by měla být poskytována ochrana nejen ženám, ale i mužům, se stalo terčem kritiky ze strany GREVIO, které mu vytklo, že by mělo být více zohledňováno genderové hledisko a že dánský přístup oslabuje ochranu žen.

Z tohoto je zřejmé, že budou snahy IÚ vykládat příliš jednostranně. Tuto obavu podporuje i fakt, že GREVIO, které se má dle čl. 66 odst. 4 písm. a) IÚ skládat ze zástupců obou pohlaví, *má v současné době z 10 členů 10 žen a žádného muže!*

Je také pravděpodobné, že IÚ coby dokument Rady Evropy se promítne do rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku (který je rovněž institucí Rady Evropy) a v případě, že Česká republika IÚ přijme, bude nucena k legislativním změnám také skrze rozhodovací činnost ESLP, který má silný vliv na rozhodování vnitrostátních soudů.

Ve svém důsledku tak dojde k omezení národní suverenity v otázkách rodiny.

Související ustanovení IÚ:

- Čl. 66, odst. 2 IÚ: GREVIO se bude skládat z nejméně 10 a nejvíce 15 členů disponujících širokou škálou odborností a zastupujících obě pohlaví a různé regiony. Jeho členy bude Výbor stran volit z kandidátů nominovaných stranami na čtyřleté funkční období, s možností jednoho znovuzvolení, a vybíraných mezi státními příslušníky jednotlivých stran.

- Čl. 68 odst. 5 IÚ: GREVIO může informace o implementaci této úmluvy získávat i od nevládních organizací a občanské společnos-

ti, ale také od národních institucí činných v oblastí ochrany lidských práv.

- Čl. 68 odst. 9 IÚ: GREVIO může, v součinnosti s národními úřady a s pomocí *nezávislých* národních *expertů* doplňkově organizovat *návštěvy jednotlivých zemí*, pokud informace získané jinak nejsou dostatečné anebo v souvislosti s případy zmíněnými ve odstavci 14. V průběhu těchto návštěv může GREVIO využít pomoci odborníků v různých oblastech.

<https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/members>

10 Vysoká finanční náročnost - Kolik to bude stát?

Smluvní státy se zavazují k finančním a personálním podporám různých neziskových organizací, vytvářením nových orgánů, provádění koordinací, implementací, monitoringu, vyhodnocení strategií, změně vzdělávání na všech úrovních... Dále vznikají informační povinnosti, vytváření statistik, průzkumů... Toto bude vysoce nákladné a výdaje budou hradit všichni daňoví poplatníci, včetně těch, kteří s nově nastolenou politikou genderové ideologie nesouhlasí.

Vyvstává také otázka, proč by vlastně Česká republika měla IÚ, která v ochraně žen před násilím, obzvláště domácím násilím ničeho nového nepřináší, ratifikovat a zatěžovat tak státní rozpočet zbytečnými vysokými finančními výdaji?

JUDr. Aleš Nytra, advokát. *Specializuje se na problematiku Istanbulské úmluvy ve vztahu k právnímu řádu ČR.*

-<https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/members>

OTAZNÍKY KOLEM ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

Mgr. Nina Nováková

Ochranou žen před násilím se zabývá tzv. Istanbulská úmluva, jejíž platnost se v nejbližší době chystá potvrdit Parlament ČR. Podle odpůrců Úmluvy, k nimž patří i čeští a moravští biskupové, obsahuje však dokument nadbytečné ideologické prvky.

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (známá jako Istanbulská úmluva) byla schválena vládami všech zemí EU. Protože naplňování této smlouvy zasahuje do života jednotlivců, rodin, firem, spolků a samozřejmě státních institucí včetně škol, vyžaduje se také ratifikace parlamentem. Sedm zemí - Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Bulharsko, Řecko, Litva a Lotyšsko - je naléhavě vyzýváno, aby tak učinily do poloviny tohoto roku. Istanbulská úmluva chce řešit problém násilí na ženách a domácího násilí, ale způsob, jakým toho chce dosáhnout, není přijatelný. Dokument - a to je velmi závažné - staví na mezilidském nepřátelství, na „historickém boji mužů a žen“ a člověka nevidí očima vědy, víry a zdravého rozumu, ale očima ideologie. Výše jmenované země vesměs zažily totalitu a mají své zkušenosti s „převýchovou“ svých občanů. Zamysleme se proto, zda jejich oddalování ratifikace nazveme staromódním zpátečnictvím či moudrou prozíravostí a uplatněním principu předběžné opatrnosti. Může zákon nahradit nedostatek lásky? Každé násilí snižuje lidskou důstojnost, nejen oběti, ale i útočníka. Pro křesťany i všechny lidi patřící k evropské civilizaci je násilí nepřijatelné. Shoda panuje také v tom, že všichni lidé jsou si rovni. Proto uznáváme Evropskou úmluvu o lidských právech, proto naše zákony zakazují a soudy trestají každé násilí. Zásada rovnosti mužů a žen je předávána žákům našich škol. Naše země je také vázána Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen. Změní podpis další smlouvy smutnou realitu, že násilí ze společnosti nezmizelo a navíc se odehrává i mezi blíz-

kými v rodině? Může zákon nahradit nedostatek lásky? Už římské právo zdůrazňovalo následující zásady: Zákony musí být srozumitelné těm, kteří se jimi mají řídit. Pravidla nesmějí odporovat vyššímu mravnímu principu, ani zdravému praktickému rozumu. Vyzkoušejme tato moudrá pravidla na Istanbulské úmluvě. Co všechno je v naší kultuře podezřelé?

Ve článku 14 se hovoří o zákazu diskriminace. Používají se tu výrazy: pohlaví, gender, sexuální orientace, genderová identita. Pojem pohlaví je srozumitelný, pokud má ovšem úmluva na mysli – a není to vůbec samozřejmé – dvě: mužské a ženské. Slovo gender je v úmluvě vysvětleno tak, jak se již běžně učí ve školách: společensky ustavená role, chování a aktivity, které daná společnost považuje za náležité pro muže a ženy. S pojmem sexuální orientace může být problém. Naivně se totiž domníváme, že známe jen její dvě varianty: hetero- a homo- sexuální. Situace se však rychle mění a v „pokrokovějších“ zemích už k jejich výčtu nestačí ani sedm barev duhy. Nad výrazem genderová identita visí velký otazník; v dokumentu není vysvětlen, a každý tak má (včetně mezinárodní a národní komise, s jejíž kontrolní funkcí se po schválení dokumentu počítá) na vybranou: buď jde o postupné přijetí reality „jsem chlapec“, „jsem dívka“, nebo se vychází z konceptu „vybírej si a střídej dle libosti“. Jen pro zajímavost: nadšení zastánci gender ideologie zveřejnili seznam 112 genderů, ke kterým se člověk může podle svého momentálního nastavení hlásit. Znamená to, že abychom doma, ve firmě, ve škole či na úřadech nikoho nediskriminovali, budeme si vzájemně hlásit, kým právě dnes jsme? Článek 12 požaduje vyvrácení kulturních stereotypů podporujících genderové předsudky. Co všechno bude označeno za nežádoucí? Na ustálených a předvídatelných způsobech chování přece spočívá soudržnost společnosti. Zakážeme rytířské chování, které plyne z úcty k ženě jako nositelce nového života? Změníme pravidla společenského chování? Vyškrtáme ze vzdělávacích programů ohleduplné chování k dívkám? Zaká-

žeme ve škole přípravu dětí na role v rodině? Změníme mateřštinu se třemi jazykovými rody? Přestaneme děti vychovávat vůbec? Je to správná cesta k odstranění diskriminace a násilí? Mohou pak ještě školy počítat s důvěrou rodičů, kteří jim svěřují své děti? Všechny dokumenty o lidských právech jsou nesené důvěrou v přirozenou lidskost, která je v každém z nás. Ideovým základem Istanbulské smlouvy je naopak přesvědčení o trvalém mocenském boji mezi pohlavími. V tomto boji dosud ženy prohrávaly, a tak je čas to změnit. Při násilí na ženě se připouští pouze genderový základ. Smlouva přikazuje, abychom v našem trestním právu opustili současný trend: vždy hledat smírné alternativy, než začneme trestat. Můžeme my, věřící i nevěřící reprezentanti evropské kultury, dopustit, abychom se vrátili v historii zpátky do dob, kterými jsme – velmi bolestně a často zahanbujícím způsobem – prošli? Chceme narušit princip spravedlnosti, o který se opírá moderní stát? Chceme hledat a nacházet nepřítel v druhém pohlaví? Křesťanství do naší kultury vložilo princip láskyplného přátelství, schopnost odpouštět a dávat i zbloudilým šanci. Společenství našich bližních stojících mimo církve přijalo za své řadu křesťanských principů, které dnes tvoří základ společné kultury. Máme-li my věřící blíže k jednomu z pramenů kultury, máme také odpovědnost za jeho budoucnost. Svým souhlasem zaváže Parlament nás všechny. Budou následovat změny ve výchovném a vzdělávacím programu našich škol, podpoří se napětí ve vztazích na pracovištích, služby, které poskytují křesťanské organizace rodinám, budou v rozporu se smlouvou. Každý ze zbývajících sedmi států se může pokusit zastavit a zvrátit nebezpečný trend, který spustila, snad z nepozornosti, většina evropských zemí. Není to nemodernost, je to prozíravost.

Středoevropská Inspirace, z.s., iniciovala Petici proti ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí, kterou se obrací na poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, aby nedali souhlas k ratifikaci Úmluvy Ra-

dy Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí, známé jako Istanbulská úmluva, neboť je pro naše země nepotřebná a ve svých důsledcích nebezpečná. Znamená ohrožující zásahy do života státu a jeho institucí, zvláště škol, do života rodin i jednotlivců, do činnosti firem i občanských spolků. Otevírá dveře nebezpečným ideologickým trendům. Narušuje princip spravedlnosti, nejvyšší hodnoty právního státu. V Petici jsou uvedeny důvody, proč Istanbulskou úmluvu iniciátoři odmítají a proč vyzývají Parlament, aby neschválil ratifikaci ani v budoucnu. Udělá neocenitelnou službu evropským zemím, jejichž politikové nebezpečí nerozpoznali nebo podcenili. Odpor proti Istanbulské úmluvě je projevem loajality vůči Evropě, ve které žijeme a kterou milujeme. Středoevropská inspirace je iniciativa občanů, kteří věří v ideál dynamické harmonie národů Evropy, iniciativa obyvatel, kteří s EU spojují vlastní budoucnost.

Mgr. Nina Nováková. Autorka je bývalou poslankyní, v tématu Istanbulské smlouvy zastupuje ČBK.

Odborný seminář MSKA k tzv. Istanbulské úmluvě

Moravsko-slezská křesťanská akademie se v souladu se svým posláním věnuje aktuálním problematickým otázkám zajímavé církve a společnosti, mezi které patří i problematika tzv. Istanbulské úmluvy. Podnětem k uspořádání odborného semináře je pastýřský list českých a moravských biskupů k otázce ratifikace této úmluvy a Petice proti ratifikaci tzv. Istanbulské úmluvy a nutnost poskytnout širší osvětu veřejnosti k této problematice. Odborný seminář, který se uskutečnil v sále arcibiskupské kurie v Olomouci 20. 6. 2018, poskytl pohledů odborníků z hlediska pastorálního, teologického, právního a politického. Tento seminář MSKA plánuje uskutečnit ve svých pobočkách nebo zprostředkovat v jiných místech, kde je o toto téma zájem. MSKA vydává tento publikovaný výstup z odborného semináře, který poskytuje základní osvětu k problematice Istanbulské úmluvy a jejího vlivu na postavení a role žen, mužů a pojetí rodiny s dopadem na právní řád ČR. Odborný seminář byl pořádán v rámci vzdělávacího programu Moravsko-slezské křesťanské akademie, který nabízí vzdělání v teologické nauce, výklad učení a dokumentů magisteria církve. Odborné tematické sekce MSKA poskytují analýzu aktuálních církevně-společenských témat pro potřeby církevních subjektů a pro zájemce z odborné veřejnosti. Pro vzdělávání širší veřejnosti MSKA vydává publikace z pořádaných akcí a odborné studie, monografie k aktuálním tématům

Moravsko-slezská křesťanská akademie vyvíjí svou osvětovou činnost v otevřenosti k diskuzi a dialogu pro vzájemnou spolupráci církevního a světského společenství, k utváření společenského dobra a pokojného soužití.

ThDr. ICLic. Jiří Koníček, prezident MSKA,
www.mska-akademie.cz, mska@mska-akademie.cz

ISTANBULSKÁ ÚMLUVA V KONFRONTACI A DIALOGU

TEXTY A KOMENTÁŘE K PROBLEMATICE TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

Autoři: ThDr. Jan Balík, PhD., Mgr. Nina Nováková, JUDr. Aleš Nytra

Editor: ThDr. ICLic. Jiří Koníček

Vydala Moravsko-slezská křesťanská akademie, z. s.
jako svoji 3. publikaci

1. vydání
Olomouc 2018

Doporučená cena 30,- Kč

Tuto publikaci je možné objednat na adrese:
Moravsko-slezská křesťanská akademie, z. s., Wurmova 11,
779 00 Olomouc, e-mail: mska@mska-akademie.cz

ISBN 978-80-904075-2-7

ISTANBULSKÁ ÚMLUVA V KONFRONTACI A DIALOGU

TEXTY A KOMENTÁŘE K PROBLEMATICE TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

„Téma Istanbulské smlouvy probudilo diskuse i otazníky. Proto jsem přivítal ochotu těch, kteří se z odborného hlediska tématem zabývají, připravit malý seminář a veřejnou diskusi. Zdá se mi totiž, že v současnosti máme sklon přijímat věci bez hlubšího promyšlení, bez hledání souvislostí, příčin a důsledků. Takové lidi ovšem snadno ovládají populističtí politici, nebo nepoctiví obchodníci. Pokud se umíme ptát, nezůstáváme u promyšlených a působivých hesel, nadpisů či plakátů. K ochraně žen či dětí se musí přidat každý slušný člověk. Je však třeba se podívat, jestli za hezkým heslem není i něco jiného. Proto považuji za potřebné se podívat z více úhlů i na úmluvu s chvályhodným heslem ochrany žen, jestli za tím štítem nečíhá pro někoho nebezpečí. Příspěvky v této publikaci nám jistě dají podněty k takovému poctivému hledání.“

Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký.

PUBLIKOVANÝ VÝSTUP Z ODBORNÉHO SEMINÁŘE POSKYTUJE TEXTY A KOMENTÁŘE ODBORNÍKŮ K PROBLEMATICE TZV. ISTANBULSKÉ ÚMLUVY A JEJÍ VLIV NA POJÍMÁNÍ ROLE ŽEN, MUŽŮ A RODINY Z HLEDISKA PASTORÁLNÍHO, TEOLOGICKÉHO, PRÁVNÍHO A POLITICKÉHO.

© Editor ThDr. ICLic. Jiří Koníček

© Moravsko-slezská křesťanská akademie, z.s.

Olomouc 2018

www.mska-akademie.cz